

گرانی بلیت مخاطب سینما را کمتر می کند، قیمت فعلی سالن‌ها را ورشکسته‌تر

قیمت‌بلیت؛ معمای‌ترین ژانر سینمای ایران

درحالی که هفته گذشته، قیمت پنجاه هزار تومان برای بلیت سینماها در سال ۱۴۰۱ در شورای صنفی نمایش تصویب شده و

برای تولید به‌سازمان سینمایی ارائه شده بود، این سازمان با رشد ۶۰ درصدی قیمت بلیت مخالفت کرد. با این حال گفته می‌شود قیمت جدیدهم‌شاهدشدن قابل ملاحظه‌ای نسبت به قبل خواهد بود. در خیرها آمده است که براساس نتایج صوت‌گرفته‌بین شورای صنفی و سازمان سینمایی، قیمت بلیت سینما، چهل هزار تومان اعلام خواهد شد، اما این قیمت تمام‌شده برای تماشاگران

سینما نخواهد بود و شورای صنفی به‌دنبال این است به این رقم ۹ درصد مالیات بر ارزش افزوده هم اضافه شود تا برای تماشاکی یک فیلم در یک روز تعطیل در سینماهای مدرن

حدود ۲۳ هزار تومان پرداخت شود. همچنین روزی نیمه‌پاشدن سینماها هم احتمالاً منتفی می‌شود و سینماها مانند گذشته تنها سه شنبه یا نیمه‌پاش هستند، نهایی شدن این تصمیمات به جلسه روز گذشته شورای صنفی و مدیران سازمان سینمایی بستگی دارد که تا زمان نهایی شدن این گزارش هیچ خبری از این جلسه به‌یرون در نکرده است و باید تلاش شورای صنفی نمایش به‌منظور گران کردن فیلم دیدن برای مخاطبان تا چه حد موفق می‌شود. البته این حرف و حدیث‌ها بر سر افزایش قیمت بلیت، مناقشه امروز و دیروز نیست و در مقاطع مختلف، سینما رها نیست به این

تصمیم مدیران سینمایی واکنش نشان داده‌اند. با این حال چوبیچه که اغلب این مدیران درخصوص افزایش قیمت دارند، برآمده از وضعیت اقتصادی و تورم است. اما به تعبیر خیلی از کارشناسان سینما، یکی از مهم‌ترین تأثیراتی که این افزایش قیمت در تمام این سال‌ها داشته و دارد، حذف آیین سینما رفتن در جامعه ایران بوده است. تصمیم احتمالی مدیران سینما در افزایش قیمت بلیت، نشانه خوبی برای جامعه ایران و خود صنعت سینما نیست، زیرا یک دوره سنگین تعطیلی سینما را به‌خاطر شیوع ویروس کرونا داشته‌یم و به همین راحتی‌ها پای مردم به سینما باز نمی‌شود و از طرف دیگر هم اوضاع ناآسعداقتصادی جامعه ایران باعث شده که آرام‌آرام سینما از سید فرهنگی آنها خارج شود. در گزارش پیش‌رو، روند افزایش قیمت بلیت سینما و تأثیر آن بر تعداد مخاطب را طی چهار دهه اخیر بررسی کردیم.

کیان تصدیق مقدم خبرنگار

حذف سینما از سبد فرهنگ

با توجه به آمارهای به‌دست آمده از مرکز آمار ایران، میانگین هزینه ماهانه خانوار شهری در سال ۱۳۹۹ حدود پنج میلیون و ۱۷۸ هزار تومان بود و با رشد ۳۱ درصدی امسال این آمار به عدد ماهانه ۶ میلیون و ۷۸۳ هزار تومان رسیده است. البته این رقم در تهران تاوجه به هزینه‌های بیشتر، می‌تواند در ماه‌های ۱۰ تا ۱۲ میلیون تومان متغیر باشد. این رقم هزینه‌های کلی یک خانوار چهارنفره، شامل دو دختری هزینه خوراکی و غیرخوراکی است که براساس گزارش مرکز آمار، ۷۴ درصد از کل هزینه به بخش غیرخوراکی اختصاص یافته است. در ترکیب انواع هزینه‌های غیرخوراکی یک خانوار شهری، سهم تفریحات، سرگرمی و خدمات فرهنگی فقط ۳ درصد بوده است. یعنی اگر یک خانوار ایرانی ۱۰ میلیون هزینه کند، فقط ۳۰۰ هزار تومانش را برای تفریح و سرگرمی هزینه کرده است که رفتن به سینما یکی از اجزای این هزینه‌پرد است. اما این یک کفد ترازو برای کل هزینه تفریح و سرگرمی یک خانوار ایرانی است. حالا بیا بیدیم ببینیم با همین قیمت فعلی بلیت سینما (۳۰ هزار تومان) چه اتفاقی رخ می‌دهد. با این فرض که خانواده چهارنفره‌ای در سال ۱۴۰۰ دیوار در بره‌ی ساید دینین فیلم می‌خواهند به سینما بروند، فقط هزینه رفتن به سالن سینما ۲۴۰ هزار تومان می‌شود و در این عدد هزینه رفت‌وآمد و دیگر هزینه‌های جانبی محاسبه شده است. یک حساب و کتاب ساده نشان می‌دهد که اگر سینما رفتن بخواهد بین هزینه‌های تفریح و سرگرمی جایی داشته باشد، ۸۰ درصد از ۳۰۰ هزار تومان را از آن خود می‌کند.

رشد ۱۷۰۰ برابری بلیت و کاهش میلیونی تماشاگر سینما

نگاهی به آمار افزایش قیمت بلیت سینما و تعداد تماشاگران نشان می‌دهد که به‌طور کلی

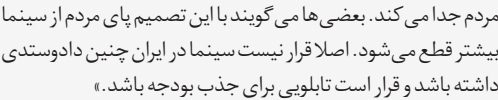
افزایش قیمت بلیت با کم شدن تعداد مخاطبان سینما رابطه مستقیمی دارد. اما در فاصله سال‌های ۶۴ تا سال ۶۹ با وجود اینکه قیمت بلیت سینما رشدی دورپرابی داشته، اما تعداد تماشاگران تا یک میلیون نفر رشد کرده است. نکته قابل توجه آمار این است که در فاصله سال‌های ۶۴ تا ۶۸ نسبت افزایش قیمت بلیت سینما به افزایش تورم کمتر بوده، اما در سال ۱۳۶۹ در صد افزایش قیمت بلیت سینما به نسبت درصد تورم، چهار برابر شده است. یعنی اگر یک عدم تناسب بین قیمت بلیت سینما و تورم در سال ۱۳۶۹ منجر به این شد که تعداد تماشاگران ۸۱ میلیون نفری در این سال به تعداد تماشاگران ۶۶ میلیون نفری در سال ۱۳۷۰ برسد. ادامه این روند در دهه ۷۰ خسارت حذف تماشاگران عمده را متحمل سینما کرد.

در دهه ۷۰ تورم تانسان می‌شود و در این عدد هزینه رفت‌وآمد و دیگر هزینه‌های جانبی محاسبه شده جز اینکه تعداد تماشاگران از ابتدا تا انتهای این دهه ۵۰ درصد کاهش یافت. در ابتدای این دهه تعداد تماشاگران ۶۶ میلیون و ۵۰۰ هزار نفر و در سال ۱۳۷۹ تعداد آنها به ۳۲

«فرهیختگان» با امیر قادری، منتقد سینما گفت‌وگو کرد

قهر مخاطب با سینما

امیر قادری، منتقد و روزنامه‌نگار درباره وضعیت سینمای ایران با دهه ۶۰ به بعد گفت: سینمای ایران با توجه به مسیر اشتباهی که از دهه ۶۰ آغاز کرد و در همین حال‌وهوا کارش را ادامه داد، ارتباط مناسبی با مردم برقرار نکرد، یکی از دلایل آن ارتباطی بود که از ابتدا با دولت برای آن تعریف شد، یعنی الگرای سینما بخشی از بودجه سالانه نهادهای وابسته به اقتصاد مرکزی شد. یکی دیگر از دلایل آن صدور مجوزهای مختلفی بود که سینما را به نهادهای تبدیل کرد که بین گروه‌های وابسته به بودجه و اقتصاد دولتی دست‌به‌دست می‌شود و این نهاد را به گروه‌های خاص منحصر کرد. وی در ادامه تصریح کرد: «از همه این‌ها می‌توان نتیجه گرفت که در این سال‌ها از مردم فاصله گرفت و تلاشی برای جذب مخاطب نکرد اما سینما یک امتیازی به‌دست آورد که کمتر به آن اشاره می‌شود و آن این است که قشر معدودی که توجه به سینما داشتند گروه موثری بودند. رواقع اگر تعدادشان کم بود اما دانشجو بودند یا می‌توانستند گروه‌های اجتماعی تحت تأثیر قرار دهند. در نهایت سینمای ایران همیشه مخاطب معدود اما توانمند داشته اما سه‌سالی است که همان مخاطب‌های اندک را هم از دست داده است.»

مردم جدا می‌کنند. بعضی‌ها می‌گویند با این تصمیم پای مردم از سینما

بیشتر قطع می‌شود. اصلاً قرار نیست سینما در ایران چنین داوستندی

داشته باشد و قرار است تابلویی برای جذب بودجه باشد.»

تابلویی برای جذب بودجه

این منتقد در پاسخ به اینکه آیا افزایش قیمت بلیت سینما با کم شدن تعداد مخاطبان آن رابطه مستقیم دارد یا خیر، گفت: «سینما حساب خودش را تا تماشاگران جاش پیدا کرده است و به مردم کشش کاری ندارد و روی تعداد معدودی حساب کرده که به هر شکلی به سینما خواهند آمد. گاهی مخاطب به دلایل مختلفی مثل سرد یا گرم بودن هوا و وقت گذراندن به سینما می‌روند و چشم مسئولان به همین بهانه‌ها برای بالا نگه داشتن تابلوهاست. تحلیل من این است که سینماها راها خود فکر می‌کنند که از این مخاطب معدود و اجباری پول بیشتری بگیریم.»

وی در ادامه درباره تفکری که سینمادارها دارند، گفت: «آنها با خودشان می‌گویند ما که قرار نیست برای مردم فیلم‌سازیم، پس با بالا بردن قیمت بلیت حداقل پول بیشتری از این جامعه محدود می‌توان دریافت کرد. سینما برای من عزیزترین هنر است و با قید این حرف می‌توان گفت در تاریخ خوش هنر از زمان رومی بوده و این مسیر که امروز سینما در ایران می‌رود کاملاً متفاوت با ماهیت بنیادین این هنر است. سینما در ایران تبدیل به پدیده‌ای شده که حساب خودش را بیشتر از گذشته از

قیمت چهار دهه سینمای ایران

تعداد تماشاگران در نیمه دوم دهه ۶۰

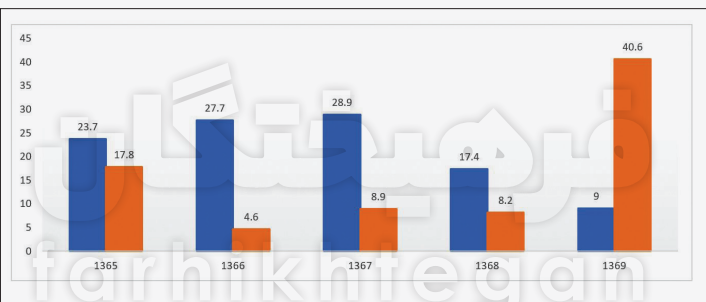
دهه ۶۰ شمسی یکی از درخشان‌ترین دوره‌های سینمای ایران از نظر جلب تماشاگر به سینماها بود. تعداد تماشاگران فیلم‌ها در این سال‌ها چندین برابر تعداد جمعیت شهرنشین ایران بود و به‌طور متوسط هر ایرانی بیش از ۱/۵ بار در سال به سینما می‌رفت. آماری رشک برانگیز که تکرار آن ناممکن به نظر می‌رسد. در سال ۱۳۶۴ تعداد ۹۷۲،۱۵۹،۱۷۷ نفر تماشاگر روی‌رو پرده تفره‌ای سینماهای ایران نشنستند. این تعداد در دو سال بعد نیز رو به فرونی داشت. اما در سال ۱۳۶۷ استقبال تماشاگران از صندلی‌های سینما کاهش پیدا کرد. با این حال رونق پیشین در سال‌های بعد دوباره به سینماها بازگشت و ۱،۸۱،۱۳۱،۹۵۸ نفر در سال ۱۳۶۹ بر صندلی‌های سینما نشستند. به این ترتیب تعداد تماشاگران در پایان سال ۱۳۶۹، ۵۹ درصد بیش از سال ۱۳۶۴ بوده است.

قیمت بلیت سینما در نیمه دوم دهه ۶۰

قیمت بلیت سینما به‌عنوان یکی از عوامل تأثیرگذار در میزان فروش فیلم‌ها در طول این دوره ۶۰ ساله سیر افزایشی داشته است، اما این روند همان‌طور که در نمودار مشاهده می‌شود در سال پایانی دهه ۶۰ نسبت به سال‌های دیگر شدت بیشتری داشت. متوسط قیمت ۱۳۸۹ برابر یایلی بلیت سینما در سال ۱۳۶۹ نسبت به متوسط قیمت ۷۳ ریالی بلیت سینما در سال ۱۳۶۴ کمی بیش از ۱۰۴ درصد افزایش را نشان می‌دهد. به عبارت دیگر قیمت بلیت سینما در طول این دوره دو برابر شده است.

افزایش قیمت بلیت نسبت به تورم در دهه ۶۰ (به درصد)

در نمودار می‌توان مشاهده کرد که از ۶۵ سال تا سال ۶۸ با توجه به بالا رفتن تورم، قیمت بلیت افزایش پیدا نکرده و سیاست‌گذاری مناسبی اتفاق افتاده است، در سال ۶۹ با توجه به کم شدن میزان تورم قیمت بلیت ۴۰ درصد افزایش پیدا کرده است.

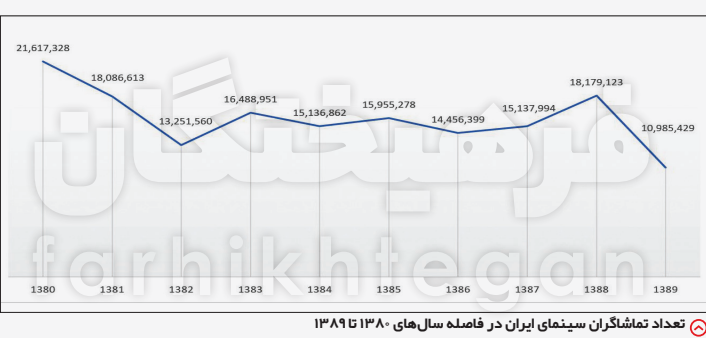

تفاوت افزایش قیمت بلیت و نرخ تورم در فاصله سال‌های ۱۳۶۵ تا ۱۳۶۹

درصد نرخ تورم

درصد افزایش قیمت بلیت

تعداد تماشاگران در دهه ۸۰

تعداد تماشاگران سینمای ایران در فاصله سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۹

تعداد تماشاگران ۲۱ میلیون و ۶۰۰ هزار نفری در ابتدای این دهه(سال ۱۳۸۰) به ۱۰ میلیون و ۹۰۰ هزار نفر در انتهای دوره(سال ۱۳۸۹) رسید.

قیمت بلیت سینما در دهه ۸۰

قیمت بلیت سینما در این دهه افزایش زیادی داشته و بیش از ۱۰ برابر شده است. ارزان‌ترین قیمت بلیت سینما در این دوره مربوط به سینماهای رسالت و شهر قوه مشهد ۱۰۰۰ ریال است و گران‌ترین قیمت بلیت سینما مربوط به سینما پردیس زندگی تهران است که ۳۳۹۷۶ ریال است. از دو عاملی که سبب افزایش میزان فروش سینما می‌شود یعنی تعداد تماشاگر و قیمت بلیت سینما در این دهه نسبت به دهه ۷۰، تعداد تماشاگر کاهش چشمگیری یافته (یک‌سوم شده) اما قیمت بلیت افزایش خیلی بیشتری داشته است (۱۰۰ برابری) و این دو سبب افزایش میزان فروش سینما را به بیش از ۳ برابر کرده‌اند.

افزایش قیمت بلیت نسبت به تورم در دهه ۸۰ (به درصد)

براساس این نمودار در دهه ۸۰ به نسبت سال‌های گذشته افزایش قیمت بلیت بیشتر بوده و در سال ۸۷ میزان بالا رفتن تورم با افزایش قیمت بلیت تقریباً برابر است. با این‌همه طریقت سالان نمایش (صندلی سینما) رو به کاهش گذاشت و رشد ظرفیت سینماها در این دهه منفی ۲۵ درصد بوده است. تعداد فیلم‌های ایرانی گران‌شده در سینمای کشور کمتر از دهه قبل و به‌منظور بیشتر از فیلم‌های خارجی بوده است. از ۹۱۴ گران‌شده در سینماهای ایران ۷۴۱ فیلم ایرانی بودند. (بیش از ۸۳ درصد)

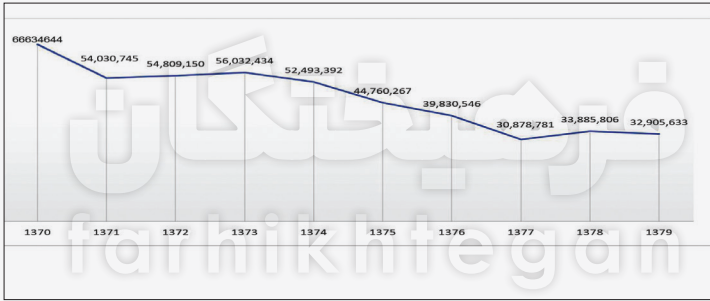
تفاوت افزایش قیمت بلیت و نرخ تورم در فاصله سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۹

درصد نرخ تورم

درصد افزایش قیمت بلیت

تعداد تماشاگران در دهه ۷۰

در این دهه تعداد تماشاگران سینما نسبت به دهه ۶۰ کاهش داشته و در طول این ۱۰ سال نیز تقریباً نصف شده است که دلایل مختلفی می‌تواند داشته باشد که یکی از آنها افزایش مردم به تماشای فیلم‌های سینمایی به طریقی به جز تماشا در سینما است.

تعداد تماشاگران سینمای ایران در فاصله سال‌های ۱۳۷۰ تا ۱۳۷۹

قیمت بلیت سینما در دهه ۷۰

قیمت بلیت سینما در این دهه افزایش زیادی داشته و بیش از ۱۲ برابر شده است. ارزان‌ترین قیمت بلیت سینما در این دوره مربوط به سینما شرکت نفت آغاچاری است که طی مدت فعالیت خود در این دهه از ۵۱ ریال افزایش نداشته است و گران‌ترین قیمت بلیت سینما مربوط به سینما فرهنگ تهران در سال ۱۳۷۹ است که ۵۸۳۴ ریال است. سینما هویزه مشهد در این دهه مانند دهه قبل بیشترین تعداد تماشاگر را داشته است و بالاترین میزان فروش به علت قیمت بالای بلیت سینما، مربوط به سینما عصرجدید تهران است.

افزایش قیمت بلیت نسبت به تورم در دهه ۷۰ (به درصد)

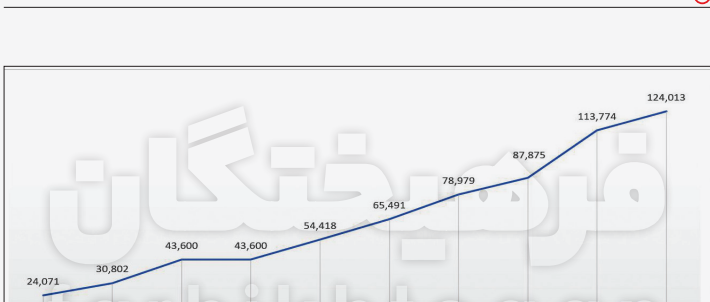
تفاوت افزایش قیمت بلیت و نرخ تورم در فاصله سال‌های ۱۳۷۰ تا ۱۳۷۹

درصد نرخ تورم

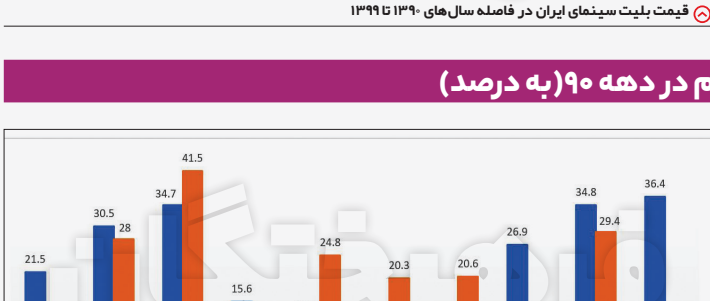
درصد افزایش قیمت بلیت

تعداد تماشاگران در دهه ۹۰

تعداد تماشاگران در این دهه به نسبت دهه ۸۰ افزایش پیدا کرده است. اما از سال ۹۷ به بعد به دلیل شیوع بیماری کرونا این تعداد افزایش چشمگیری نداشته و همان‌طور که در نمودار مشاهده می‌شود تعداد تماشاگران سینما در سال ۹۸ تقریباً برابر با سال ۹۵ است.

تعداد تماشاگران سینمای ایران در فاصله سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۹

افزایش قیمت بلیت نسبت به تورم در دهه ۹۰ (به درصد)

تفاوت افزایش قیمت بلیت و نرخ تورم در فاصله سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۹

درصد نرخ تورم

درصد افزایش قیمت بلیت